

Список використаної літератури

1. Мулеса Е.В. (2022). Соціальна відповідальність органів місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади. Науковий вісник Ужгородського Університету. № 1(59). 67-72. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.1\(59\).67-72](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2022.1(59).67-72)
2. Ткач М. (2022, 4 травня). Олександр Вілкул: Після того, що зробила Росія, у нас вже немає спільного минулого, ми маємо лише різне майбутнє. Українська. Доступно: <https://www.pravda.com.ua/articles/2022/05/4/7343844/>
3. Committee of Ministers of the Council of Europe (2010, 7 July) New Strategy and Council of Europe Action Plan for Social Cohesion approved by the Committee of Ministers of the Council of Europe. Available from https://www.coe.int/t/dg3/socialpolicies/socialcohesiondev/source/2010Strategy_ActionPlan_SocialCohesion.pdf

Палилюцько Оксана Михайлівна

Доцент кафедри соціальної роботи, психології
та соціокультурної діяльності

НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»,
кандидат історичних наук

Столяренко Ольга Борисівна

Доцент кафедри соціальної роботи, психології
та соціокультурної діяльності

НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»,
кандидат психологічних наук, доцент

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Соціально-економічний потенціал сучасного суспільства оцінюється за рівнем сформованої у ньому культури здоров'язбереження, тому що саме це впливає на його майбутнє і є генезисом його соціальної пам'яті.

Наслідки війни для України сьогодні найчастіше оцінюються через призму економічних збитків, руйнування інфраструктури та кількості загиблих. Але війна впливає також і на здоров'я людей. Тут йдеться не лише про очевидні ризики бойових дій, таких як контузії та бойові травми, а й про довгострокові наслідки. У перспективі багато наших громадян можуть зіткнутися з психологічними проблемами та загостренням деяких соматичних хвороб.

Погіршення стану здоров'я населення, викликане нездоровим способом життя у нових і незвичних для нас умовах існування, вимушеною пасивністю у питаннях збереження здоров'я загрожує для країни соціально-економічним спадом, збільшенням витрат на

м. Одеса, 23 березня 2023 р.

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Трансформація українського суспільства в цифрову еру»

медичне обслуговування, зменшенням професійної продуктивності, зниженням емоційного фону життєдіяльності.

Мільйони українців зараз відчують стрес, погано харчуються, мало займаються фізичною активністю та мають поганий сон. Усе це фактори ризику, які можуть в майбутньому впливати на здоров'я і стати причиною неінфекційних захворювань, таких як цукровий діабет, серцево-судинні захворювання, психічні розлади тощо.

Серед усіх соціально-вікових верст населення, як вказують психологи, найбільш уразливою до наслідування негативних звичок і зразків поведінки у сфері здоров'я є молодь. Підтвердженням цього є висловлювання С. Владченко: «Сучасні події кардинально змінили ставлення молоді до свого майбутнього, зруйнувавши почуття захищеності. Реалії сьогодення змушують активну молодь жертвувати власним здоров'ям, а пасивну – підкорюватися складним умовам існування. Водночас, особливості соціально-психологічного розвитку молоді є передумовами трансформації їхнього ставлення до здоров'я» [1, с. 20].

Отже, обґрунтування суб'єктивних та об'єктивних чинників, які визначають ставлення особи до свого здоров'я може стати поштовхом до визначення механізмів зміни такого ставлення, корекції поведінки молоді у напрямі формування адекватного ставлення до власного здоров'я.

Досліджуючи психологічні особливості уявлення українського студентства щодо здоров'я, О. Соколенко виявив, що центр уявлень складають: спорт, краса, сила, радість життя, а на периферії опинилися такі явища, як усмішка, хороший настрій, гарне самопочуття, упевненість у собі. Аналіз виявлених ученим уявлень молоді про здоров'я дає можливість зробити висновок, що в молодіжних групах уявлення про здоров'я є досить адекватним нормам здорового способу життя [2].

Важливе значення для дотримання молоддю здорового способу життя та досягнення фізичного і психічного благополуччя мають настанови на здоровий спосіб життя, які виступають предметом окремого пошуку в роботах І. Кононенко. На думку вченої: «... валеонастанови представляють собою особливі внутрішньоособистісні конструкти, що підтримують здоров'я індивіда і визначають індивідуальну феноменологію здоров'я» [3, с. 40].

Для розуміння ставлення молоді до свого здоров'я також буде доречно розглянути механізми їх психологічного захисту, адже вони визначають якість засвоєння нового досвіду, набуття компетентностей у поглядах на здоров'я і мають вплив на поведінку молоді у процесах соціальної взаємодії. На думку С. Завацької, у сфері здоров'я найбільш поширеними є такі психологічні механізми захисту, як заперечення та

раціоналізація. Блокування негативної інформації або уникання нової інформації призводить до заперечення можливих проблем зі соматичним здоров'ям. З метою виправдання власного неадекватного ставлення до здоров'я на поведінковому рівні молодь може вдаватися до механізмів раціоналізації [4].

У контексті теорії соціального навчання А. Бандури схвалення референтними особами розглядається як сильний мотивуючий фактор, що змушує людей діяти відповідно до норм і правил значущої групи. До прикладу, куріння або вживання алкоголю можна пояснити бажанням бути прийнятим або отримати схвалення з боку однолітків. Зважаючи на важливість соціального схвалення для життя молодої людини, вчений вважає необхідним врахувати цей аспект під час розвитку відповідального ставлення людини до здоров'я [5].

Феноменологія здоров'я людини, як вказують вітчизняні вчені, обумовлюється низкою не лише суб'єктивних, а також і об'єктивних передумов. Стан здоров'я громадян залежить не лише від способу життя, він обумовлюється спадковістю, екологічною ситуацією в регіоні проживання, якістю харчування, доступом до матеріальних ресурсів [1; 3; 6].

У сучасному українському суспільстві продовжують відбуватися ринкові трансформації і спостерігається поширення інформаційних процесів. У таких умовах найбільш адаптивною верствою населення є молодь, адже вона володіє психологічною стійкістю та лабільністю мислення, що важливо для ефективного пристосування до інновацій та тотальної нестабільності сьогодення.

Спираючись на дані опитування В. Васютинського, яке проводилося серед керівників та рядових службовців, можна відмітити знецінення здоров'я як чинника у досягненні професійного та фінансового успіху. Серед найвагоміших особистісних якостей, які допомогли досліджуваним досягти економічного злету були: ділові якості, заповзятість, зв'язки і знайомства. Найнижчі ранги присвоїли таким якостям, як: працелюбність, талант, фізичне здоров'я, здоровий спосіб життя [6]. Такі дані вказують на наявність у молоді зневажливого ставлення до власного здоров'я.

Теоретичний аналіз проблеми здоров'я та ставлення до здоров'я сучасної молоді дає змогу встановити, що ставлення молоді до здоров'я є внутрішньою стороною індивідуальних суб'єктивних соціально детермінованих зав'язків людини з різними подіями, що сприяють чи загрожують її здоров'ю, опосередкованих життєвим досвідом молодої людини та визначених специфічними проявами і взаємозв'язком когнітивного, афективного і поведінкового компонентів. Найбільш значимими суб'єктивними чинниками ставлення молоді до здоров'я є

соціальні уявлення, установки на здоровий спосіб життя, ціннісні орієнтації, а також локус контролю особистості.

Список використаної літератури

1. Владченко С. О. Стиль життя як соціально-психологічна характеристика культури бідності. *Наукові студії із соціальної та політичної психології*, 2012. Вип. 3 (33). С. 19–32.
2. Соколенко О. І. Формування ціннісного ставлення студентів вищих педагогічних навчальних закладів до свого здоров'я : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Луганськ, 2008. 209 с.
3. Кононенко І. О. Формування ціннісного ставлення до здоров'я у школярів. *Основи здоров'я*, 2016. № 11. С. 37–40
4. Завацька Н. Є. Соціально-психологічні чинники психосоматичних розладів у студентської молоді : монографія. Луганськ : СНУ імені В. Даля, 2013. 181 с.
5. Bandura A. Health Promotion from the Perspective of Social Cognitive Theory. *Psychology and Health*. 1998. №13. Р. 623–649.
6. Васютинський В. О. Особливості комунікативних орієнтацій осіб, які психологічно тяжіють до бідності. *Права осіб із спектром аутистичних порушень: освітні, соціальні та медичні послуги* : матеріали науково-практичної конференції, 3-4 липня 2013 р. Львів : «Тріада плюс», 2013. С. 21–26.

Пастух Катерина Валеріївна

Кандидат наук з державного управління

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

В умовах сьогодення зростає роль органів муніципального управління, актуальним постає питання щодо його інформаційно-аналітичного забезпечення завдяки застосуванню інформаційних технологій, використанню інформаційних систем тощо.

Інформаційно-аналітичному забезпеченню муніципального управління приділяли увагу у своїх працях такі вчені, як: В. Андріяш, І. Грабовець, О. Євтушенко, В. Ємельянов тощо. Незважаючи на різноманітність досліджень, недостатньо дослідженими залишаються питання стосовно удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення муніципального управління в сучасних умовах. Для цього необхідно проаналізувати сучасне інформаційно-аналітичне забезпечення муніципального управління та сформулювати пропозиції щодо його удосконалення.

Муніципальне управління є безперервним процесом прийняття рішень, який потребує регулярного надходження інформації. Практика управління соціально-економічним розвитком територіальних утворень засвідчує першочерговість ефективного інформаційно-аналітичного забезпечення механізмів управління територіями.

м. Одеса, 23 березня 2023 р.

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Трансформація українського суспільства в цифрову еру»